

at erklære det for den eneste Betydning af de Commissioner, som Grundlovens § 50 bemyndiger ethvert af Thingene til at nedsette, at det skulde være for derved at forberede et eller andet Lovgivnings- Arbejde, da, mener jeg, det er taget saa eensidigt og indskrænket, at det umuligt kan bifaldes; thi for slet ikke at anvende det paa nærværende Sag eller nogen anden, saa vil jeg blot bemærke, at hvad denne Ret til at nedsette Commissioner over almeenvigtige Gjenstande angaaer, da menes dermed andre Steder, og maå vel ogsaa menes her, Retten til i paakommende Tilfælde at nedsette en Commission, til i det Hele at betragte og overveie Landets og Rigets Tilstand, men det er noget ganske Andet end at forberede Lovgivnings- Arbejder. Endelig, hvad jeg be- gjerte Ordet, for at sige min Mening om, det var, hvad den ærede 6te Rigsdagsmand for Kjøbenhavn (Mourier), hvad han indstærpede os om Domstolene og om deres Virkefreds, som vi skulde tage os meget nøie i Agt for paa nogen Maade at komme altfor nær. Der var nemlig i den Henseende to Betragtninger, som syntes mig maatte ligge meget nær; den ene er, at naar det er udtalt i Grundloven, at vi trænge til, noget Nyt i Domstolenes Virkefreds, at vi trænge til at faae Offentlighed og Mundtlighed indført i hele vor Retspleie; at vi trænge til Nævninger i alle Retninger, da have vi vistnok dermed udtalt, at vi ansaae den nærværende Indretning for at lide af adskillige Brøst, som vi maae søge at faae afhjulpede. Desuden er der under denne Sag, baade af den forrige Indenrigsminister, og tilbeels ogsaa af den nærværende, lagt stor Vægt paa de Domme, som ere affagte i Sagen mellem enkelte af Skjoldenæsholms Godses Bønder og fammes Giere. Der er ogsaa ved denne Leilighed faldet nogle for mig ret besynderlige Ord om Høiesterets Gubdommelighed og om dens Domme, som skulde være faaledes næsten aldeles ikke blot uforanderlige, som de jo maae være i Rettens Gang, men at de ogsaa skulde være saa hellige og urørlige, dette kan jeg slet ikke paa nogen Maade antage, og jeg maa gjøre opmærksom paa, at, naar der hos os tales om Høiesterets Præjudicater, som jo paa Dansk vilde hedde For-

Domme (Latter), da er det næsten noget ubegribeligt; thi at man i England taler om saadanne Præjudicater, det kan jeg begribe, fordi, naar man der oplyser et saadant Præjudicat, saa gjælder det, men om man her i Danmark oplyser 10 Præjudicater, saa gjælde de ikke. Man har altid i vor Høiesteret havt Noget, som jeg har hørt Folk fra Retten selv kaldte deres nye Testamente, og derfor kan der komme en aldeles ny Dom, hvad Dag det skal være, i en ganske lignende Sag, og dermed antager jeg er nok sagt om vore Høiesterets-Præjudicater. Endelig vil jeg tage mig den Frihed at bede om Husets Opmærksomhed for en Ting, som ogsaa berøres ved denne Leilighed; og som sandelig i mine Dine er af stor Vigtighed, det er en saadan Sag, som den om Nedlæggelsen af Bøndergaardene ved Bevilling, som endelig og endelig er erhvervet af Rentekammeret, og i dette Tilfælde, som det maa synes idetmindste Uindviede, tværtimod den almindelige lovgivende, retsgyldige og af Kongen bekræftede Disposition. Det er netop en saadan Ting, som virkelig har noget Dphidsende, virkelig har noget Dyrørende ved sig (Hør! Hør!), og, dersom det er sandt, saa veed jeg heller ikke nogen enkelt Gjenstand, som det maa være os saa vigtigt at faae sat i sit fulde Lys, om der end ellers ikke var det Allermindste videre ved Sagen at gjøre for denne Gang eller paa denne Tid, det maa være os overordentligt vigtigt, for at Folket kan see det i sin Heelhed, og at Regjeringen kan see, hvad det er, som har frembragt, og hvad det er, som derfor ene kan dæmpe den Uro, som er opkommen i Gemytterne. Jeg skal saa ikke længere opholde Thinget paa dette Trin af Sagen, men kun gjentagende ønske, at Sagen maa erholde den fuldeste Fremme, og, da det syntes, som om Thinget misforstod en æret Taler, som bemærkede, at Alt, hvad Folket kalder Almeenvigtigt, det er Almeenvigtigt her i Salen, saa vil jeg, idet jeg vedkjender mig aldeles den Overbeviisning, bede Huset lægge Mærke til, at det er netop, hvad der hører til den nye Tingenes Orden baade her og allevegne, at det er Folket, som skal have sit Retsbegreb gjen- nemført, at det er Folket, som har det Krav baade til sine Fuldmægtige og sin Regjering,